

Zaferin İlham Veren Anahtarı: Malazgirt Savaşı Lapbook Serüveni * The Inspirational Key To Victory: The Battle Of Malazgirt Lapbook Adventure

Alperen AVCI ^{(1), (**)}, Nuriye AĞLAMAZ ⁽²⁾

ÖZET

Bu araştırma, Tasarım ve Geliştirme Araştırması (TGA) modeli kullanılarak ilkökul öğrencilerine yönelik Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan hakkında lapbook tasarımı ele almaktadır. TGA modeli, öğretim materyallerinin ve süreçlerinin bilimsel kanıtlarla desteklenerek geliştirilmesini ve etkiliklerinin değerlendirilmesini içerir. Çalışma kapsamında, lapbook tasarımı için uzmanlarla odak grup görüşmeleri yapılmış ve prototip lapbook geliştirilmiştir. Uygulama aşamasında, lapbook'un etkisini ve uygulanabilirliğini test etmek için Muş ili Malazgirt ilçesindeki bir ilkökulda öğrencilerle çalışılmıştır. Veri toplama sürecinde odak grup görüşmeleri, derecelendirme ölçeği ve çiz-anlat yöntemi kullanılmıştır. Analizde nitel ve nicel veriler bir araya getirilmiş, elde edilen bulgular lapbookların Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan hakkında bilgi kazanımını, tarih bilinci, milli duygu ve yurttaşlık bilgisini güçlendirmede etkili olduğunu göstermiştir. Çalışma, lapbookların tarih ve yurttaşlık eğitiminde önemli bir araç olabileceğini vurgulamakta ve Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan gibi önemli tarihî olayları öğrencilere aktarmada etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçları, eğitimciler ve politika yapıcıları için yenilikçi öğretim materyallerinin kullanımının önemini vurgulamakta ve lapbookların çocukların tarih ve milli duygularını pekiştirmede kritik bir rol oynayabileceğini ortaya koymaktadır.

Keywords: Lapbook; Tasarım ve Geliştirme; Malazgirt Savaşı; Sultan Alparslan; İlkokul

ABSTRACT

This study deals with the design of a lapbook about the Battle of Malazgirt and Sultan Alparslan for primary school students using the Design and Development Research (DDD) model. The CLT model involves the development of instructional materials and processes supported by scientific evidence and the evaluation of their effectiveness. Within the scope of the study, focus group interviews were conducted with experts for lapbook design and a prototype lapbook was developed. In the implementation phase, students in a primary school in Malazgirt district of Muş province were studied to test the effectiveness and applicability of the lapbook. Focus group interviews, rating scale and draw-narrate method were used in the data collection process. Qualitative and quantitative data were combined in the analysis, and the findings showed that lapbooks were effective in strengthening the acquisition of knowledge about the Battle of Malazgirt and Sultan Alparslan, history awareness, national feeling and civic knowledge. The study emphasises that lapbooks can be an important tool in history and citizenship education and reveals that it is an effective method to convey important historical events such as the Battle of Malazgirt and Sultan Alparslan to students. The results of the study emphasise the importance of using innovative teaching materials for educators and policy makers and reveal that lapbooks can play a critical role in reinforcing children's sense of history and nationalism.

Anahtar Kelimeler: Lapbook; Design and Development; Battle of Malazgirt; Sultan Alparslan; Primary School

* Bu çalışma, TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından yürütülen 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2023 yılı 2. dönem kapsamında 1919B012315323 numaralı başvuru ile desteklenmiştir.

** Responsible Author/Sorumlu yazar

¹ Öğr. Gör., Muş Alparslan Üniversitesi Malazgirt MYO, alperen.avci@alparslan.edu.tr
0000-0003-2395-9495

² Öğr., Muş Alparslan Üniversitesi Malazgirt MYO, nuriyeaglamaz02@gmail.com
0009-0003-8730-193X

Article History/Makale Tarihi:

Received/Teslim :01.11.2024
Accepted/Kabul :08.11.2024
Published/Yayımlama :31.12.2024

Cited/Atf:

Alperen, A. & Nuriye, A. (2024). Zaferin İlham Veren Anahtarı: Malazgirt Savaşı Lapbook Serüveni, *Bulanık MYO Sosyal Bilimler Dergisi (BULSODER)*, 2 (2), 7-21.

Copyright/Telif Hakkı

Bu makale, Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY NC)'nın hüküm ve koşulları altında dağıtılan açık erişimli bir makaledir.

GİRİŞ

Günümüzde eğitimde sıkça başvurulan yöntemlerden biri olan materyal kullanımı, öğrenme sürecini etkileyici bir şekilde zenginleştiren ve öğrencilerin katılımını artıran önemli bir araçtır. Materyaller, soyut kavramları somut bir şekilde ifade etmemizi sağlar, öğrenme deneyimini daha keyifli hale getirir ve öğrencilerin derinlemesine anlamalarını kolaylaştırır. Talavera Mendoza vd. (2018), çocukların kendi bilgisini oluşturmak ve temsil etmek için somut materyallere ihtiyaç duyduklarını vurgulamaktadır. Çocukların, dokunarak, parçalara ayırarak ve inşa ederek öğrenme sürecinde aktif bir rol oynadıkları belirtilmektedir. Son dönemde öğretim sürecinin verimli bir şekilde desteklenmesi amacıyla geliştirilen en yenilikçi ve etkili araçlardan biri, lapbooklardır. Lapbooklar, ders materyallerini pekiştirmek ve gözden geçirmek için kullanılan etkileşimli bir öğretim aracı olarak öne çıkmaktadır (HomeSchoolShare, 2017). Lapbook, belirli bir konuyla ilgili tamamlanmış öğrenme görevlerinin etkileşimli bir koleksiyonudur ve çeşitli isimlerle anılabilir, örneğin sürpriz dosya, kat kat bilgi veya katlanan kitap (Akbayram, 2023). Němečková (2021)'e göre Lapbook'lar, öğrenme sürecini desteklemek için çeşitli materyalleri içerebilir. Bu materyaller arasında yapbozlar, didaktik oyunlar, çalışma sayfaları, boyama resimleri, öğrencilerin güzel sanat çalışmaları, etkinlik talimatları ve öğrenilen bilgileri taşıyan toplanmış belgeler bulunmaktadır (akt. Majerová, 2022). Lapbook'lar, öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını teşvik eder ve bu sayede eğitim materyalleri daha etkileşimli ve ilgi çekici hale gelir. Antosa vd. (2019) belirttiği üzere, lapbook'lar öğrencilerin bireysel veya grup çalışmalarıyla hazırlayabilecekleri, basit portföylerden oluşan görsel araçlardır. Bu araçlar, öğrencilerin seçilmiş bir konu üzerinde görsel ve yaratıcı çalışmalarını teşvik ederek yaratıcılıklarını geliştirir. Educa peques'e (2018) göre, lapbook'lar seçilen temanın karton bir temel üzerinde geliştirildiği ve her alana uyarlanabilen materyallerdir. Ayrıca, Lapbooking - Hands of a Child (2013) tarafından belirtildiği gibi, tüm yaş gruplarına lapbook kullanarak eğitim verilebilir. Çeşitli araştırmacılar, lapbook kullanımının öğrencilerin etkili öğrenmelerini sağlama ve öğretmenlerin çok yönlü öğretim araçları olarak kullanma esnekliği gibi pek çok avantaj sunduğunu belirtmektedir. Ribeiro (2020), lapbook'ların öğretme ve öğrenme sürecinde önemli potansiyellere sahip olduğunu vurgulamaktadır. Örneğin, bu araçlar öğrenilen kavramları sistematik hale getirmek ve yaratıcılığı geliştirmek için mükemmel bir yöntem sunmaktadır. Lapbook, öz-değerlendirme için kullanılan bir eğitim aracı olup, öğretmenlerin öğrencilerin deneyimlerini değerlendirmesine de olanak tanır. Bu süreçte öğrencilerin öğrenme kazanımları gözlemlenebilir (Álvarez ve Medina, 2017). Scott (2018) lapbook'un, her öğrencinin yaratıcılığını ve hayal gücünü kullanarak bunları görsel ve etkileşimli bir biçimde ifade etmesine imkan sağladığını vurgulamaktadır. Wulandari vd. (2021) yaptığı araştırma, lapbook destekli öğrenimin ilkökul beşinci sınıf öğrencilerinin öğrenme etkinliği üzerinde önemli bir etki yarattığını göstermiştir. Lapbook, bir öğrencinin başarılı çalışmalarını sergileyen bir portföy, belirli bir konu hakkında bilgi koleksiyonu, yaratıcı bir sanat aracı veya etkileşimli bir ders kitabı olarak kullanılabilir (Lapbooking - Hands of a Child, 2013). Bu model, öğrencilerin soruları yanıtlamaya daha hazırlıklı olmalarını, etkili tartışmalar yapabilmelerini ve daha yetenekli öğrencilerin diğerlerine öğretme fırsatı bulmalarını sağlar (Fitrah vd. 2020). Antosa vd. (2019), lapbook'ların öğretmenler tarafından tema temelli öğrenme materyalleri geliştirmek ve öğrencileri daha aktif katılıma teşvik etmek amacıyla kullanılabileceğini vurgulamaktadır. Canbulat ve Hamurcu (2021), lapbook'ların öğrencilere betimleyici okuma sürecinde doğrudan operasyonel deneyim sağladığını belirtmektedir. Lapbook'lar, yeni bilgileri öğrenme, belirli bir konu üzerindeki bilgi ve becerilerin genelleştirilmesi ve sistematik hale getirilmesi, proje çalışmalarının sonuçlarının sunulması gibi çeşitli amaçlarla kullanılabilir (Peycheva ve Lazarova, 2018; Canbulat ve Hamurcu, 2021). Andrievska (2018), ilkökul öğrencilerinin bilgi ve becerilerinin oluşturulması ve geliştirilmesinde lapbook teknolojisinin sunduğu avantajları vurgulamaktadır. Araştırmasında, lapbook'ların çocukların edindikleri bilgileri pratik olarak kullanmalarını sağlarken, bilgi güvence altına alma sürecine yaratıcı bir yaklaşım kazandırdığını ifade etmektedir. Masitoh (2011), lapbook'ların erken çocukluk döneminde keşif faaliyetlerini desteklediğini ve bu yaş grubunun oyun tabanlı öğrenme aktivitelerinde aktif olma eğilimlerini pekiştirdiğini belirtmektedir. Odaryuk ve Kotliarenko (2020), lapbook teknolojisinin etkili kullanımının yaratıcılığı teşvik ettiğini, öğrencilere bağımsızlık kazandırdığını ve farklı, özgün ürünler oluşturmaya yönlendirdiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, lapbook'lar, öğrencilere bağımsız düşünme ve yaratıcı problem çözme becerileri kazandırarak, bilgiyi sistematik ve güvenilir bir şekilde yapılandırma imkanı sunmaktadır. Lapbook, eğitim alanında giderek daha fazla kabul gören bir öğrenme aracı olarak ortaya çıkmaktadır. Bandeira(2020), tarafından yapılan gözlemler, lapbook'ların kullanımının yaygınlaşmasına rağmen akademik çalışmalarda bu konunun yeterince

ele alınmadığını işaret etmektedir. Lapbook üzerine yapılan araştırmalar, Lapbook'u çoklu disiplinlerde eğitimde etkin bir araç olarak görülmektedir; Rahmi (2018) dil öğreniminde, Jamaludin ve Rosida (2019) okuduğunu anlama yetilerinde, Canbulat ve Hamurcu (2021) ile Wulandari vd. (2021) fen bilimleri başarısında, Nurrohmah vd. (2017) sosyal bilgiler motivasyonunda, Rukmiatun (2016) tarih bilgisinin organizasyonunda, Vejmêlková (2018) çocukların yaratıcılığını teşvik etmede, Rickard (2017) bilgi sentezlemede, Andrievska (2018) matematik problem çözme becerilerinde, Halimah vd. (2020) öğrenci katılımını artırmada, Eliatunnisa (2021) sanat ve el işleri derslerindeki yaratıcılığı desteklemede, Manukyan ve Piloyan (2020) bilimsel düşünme süreçlerini geliştirmede lapbook kullanımının olumlu etkilerini ortaya koymuşlardır. Bu çalışmalar, lapbook'ların öğrenme sürecini zenginleştirdiğini ve öğrenci başarısına önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Bu sebeple, Alimuddin (2023), öğrenme projelerinde lapbook tabanlı medyanın kullanımının, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artırmada son derece etkili olduğunu vurgulamaktadır. Özellikle ilkökul düzeyinde gerçekleştirilen projeler, öğrencilerin yurttaşlık eğitimini destekleyerek, eğitimin kalitesini artırmakta ve yenilikçi, eleştirel düşünen, duyarlı ve yaratıcı bireyler yetiştirmektedir. Ancak, ilkökul çağındaki öğrenciler genellikle yurttaşlık bilgisi konularına ilgi göstermemekte ve bu nedenle bu konulara yönelik projelerde yeterli katılım sergileyememektedirler. Bu durum, geleneksel öğrenme yöntemlerinin sınırlarını aşarak, öğrencilere interaktif ve yaratıcı bir öğrenme deneyimi sunmayı amaçlayan araştırmaların önemini artırmaktadır.

"Zaferin İlham Veren Anahtarı: Malazgirt Savaşı Lapbook Serüveni İlkokullar İçin" başlıklı çalışmamız, Muş ili Malazgirt ilçesindeki ilkökul öğrencilerine yönelik özel olarak tasarlanmıştır. Bu araştırma, ilkökul öğrencilerinin yerel tarihlerini daha iyi anlamalarına ve yurttaşlık bilincinin gelişimine katkı sağlamak amacıyla tarihi ve kültürel bir bağlam sunmaktadır. Ayrıca, lapbooklar aracılığıyla öğrencilerin araştırma yeteneklerinin geliştirilmesi teşvik edilmektedir. Araştırma sorusu, lapbookların öğrencilerin yurttaşlık konularını daha derinlemesine incelemeleri ve araştırma yeteneklerini geliştirmeleri için etkili bir yöntem olup olmadığını incelemektedir. Bu soru, öğrencilerin tarihi konuları daha etkili bir şekilde öğrenip özümsemelerini sağlayacak stratejilerin belirlenmesi açısından önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

1.YÖNTEM

Bu çalışmada, araştırma modeli olarak Tasarım ve Geliştirme Araştırması (TGA) tercih edilmiştir. TGA, öğretim modellerinin, programların, araçların, süreçlerin ve ürünlerin sistematik olarak tasarımı, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi süreçlerini kapsamaktadır (Richey ve Klein, 2014). Richey ve Klein'e (2014) göre TGA, belirli bir amaca yönelik olarak yeni ürünlerin, araçların, modellerin veya süreçlerin bilimsel kanıtlarla desteklenerek geliştirilmesini ve bu geliştirme sürecinin sonunda bu unsurların etkililik ve verimliliğinin ortaya konmasını içermektedir. Bu tanım doğrultusunda, TGA, yenilikçi bir ürünün veya mevcut bir ürünün iyileştirilmesine yönelik modeller oluşturmayı amaçlamaktadır. TGA, Tip 1 ve Tip 2 olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır. Tip 1, araştırmacıların belirli problemlere yönelik olarak yeni öğretim materyalleri veya çeşitli ürünler geliştirmeye odaklandıkları çalışmaları kapsar. Öğretim süreçlerinde kullanılacak materyal geliştirme çalışmaları Tip 1'e örnektir. Bu araştırma, ilkökul öğrencilerine yönelik lapbook tasarımını hedeflediği için Tip 1 tasarım ve geliştirme araştırma modeline uygundur. Tasarım ve geliştirme araştırmaları sürecinde, araştırmacılar katılımcılar, kullanıcılar ve alan uzmanları ile iş birliği içinde çalışabilmektedirler (Reeves, 2006).

1.1.Çalışma Grubu

Tasarım ve geliştirme araştırmalarında, araştırmacılar katılımcılar, kullanıcılar ve alan uzmanları ile iş birliği yaparak çalışmaktadırlar (Reeves, 2006). Bu iş birliği, araştırmanın niteliğine ve öğretim tasarımının aşamalarına uygun olarak belirlenen katılımcı çeşitliliğini gerektirir (Reeves, 2006; Richey ve Klein, 2014). Araştırmanın farklı aşamalardan oluşması nedeniyle, çalışma grubunun belirlenmesi de bu aşamalara göre farklılık göstermektedir. Analiz aşamasında, geliştirilecek lapbook ile ilgili öğrenen ve öğreten gereksinimlerini belirlemek amacıyla 3 sınıf öğretmeni, 1 sınıf eğitimi doktora mezunu, 1 bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (BÖTE) doktora mezunu ve 1 sosyal bilgiler eğitimi doktora mezunu olmak üzere toplam 6 uzmanla odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Bu uzmanlar, lapbook'un içeriği, tasarımı ve etkinliği hakkında geri bildirimde bulunmuşlardır. Tasarım ve geliştirme aşamasında, analiz aşamasından elde edilen veriler doğrultusunda lapbook için bir prototip tasarlanmış ve bu prototip, alan uzmanlarının ve sınıf öğretmenlerinin derecelendirme ölçeği

ile verdikleri geri bildirimler ışığında geliştirilmiştir. Bu süreçte, lapbook'un hem görsel hem de içerik açısından en etkili şekilde sunulabilmesi değerlendirilmiştir. Uygulama ve değerlendirme aşamasında ise, geliştirilen lapbook'un etkisini ve uygulanabilirliğini test etmek amacıyla, araştırma Muş ili Malazgirt ilçesindeki bir ilkokulda 3. ve 4. sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür.

Tablo 1: Lapbook tasarımına ilişkin uzman katılımcıların özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Çalışmakta Olduğu Kurum	Öğrenim Durumu	Uzmanlık Alanı
K1	Erkek	MEB-Öğretmen	Lisans	Sınıf Öğretmenliği
K2	Kadın	MEB-Öğretmen	Yüksek Lisans	Sınıf Öğretmenliği
K3	Erkek	MEB-Öğretmen	Lisans	Sınıf Öğretmenliği
K4	Kadın	XXX Üniversitesi-Dr. Öğr. Üyesi	Doktora	Sınıf Öğretmenliği
K5	Kadın	XXX Üniversitesi- Dr. Öğr. Üyesi	Doktora	BÖTE
K6	Kadın	XXX Üniversitesi- Doç. Dr.	Doktora	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Tablo 1, lapbook tasarımı sürecine katkıda bulunan uzman katılımcıların cinsiyet, kurum, eğitim düzeyi ve uzmanlık alanları hakkındaki bilgileri özetlemektedir. Katılımcılar, Milli Eğitim Bakanlığı'nda görev yapan öğretmenler ile çeşitli üniversitelerde görev alan akademisyenlerden oluşmaktadır. Uzmanlık alanları arasında sınıf öğretmenliği, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) ve sosyal bilgiler eğitimi yer almaktadır. Bu çeşitlilik, lapbook'un içeriği, tasarımı ve etkinliği hakkında çeşitli perspektiflerden zengin ve kapsamlı geri bildirimlerin elde edilmesine olanak tanımıştır.

Lapbook uygulamasına katılan öğrencilerin yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir. 4. sınıf öğrencileri arasında 8 kız ve 5 erkek olmak üzere toplam 13 öğrenci bulunmaktadır. 3. sınıf öğrencileri ise 6 kız ve 8 erkek olmak üzere toplam 14 öğrenci ile temsil edilmektedir. Bu çeşitlilik, farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin lapbook uygulamasına verdikleri tepkileri ve bu uygulamanın etkilerini daha kapsamlı bir şekilde değerlendirme fırsatı sunmuştur. Katılımcıların cinsiyet ve yaş dağılımları, lapbook tasarımının ve uygulamasının farklı demografik özelliklere sahip öğrenci grupları üzerindeki etkilerini analiz etmek için geniş bir veri seti sağlamaktadır. Bu sayede, lapbook'un eğitimdeki etkinliği ve öğrenci ilgisini çekme potansiyeli daha geniş bir perspektiften değerlendirilebilir. Katılımcıların yaş grubu ve cinsiyet dağılımının dengeli olması, lapbook'un farklı öğrenci gruplarına yönelik uygunluğunu ve etkinliğini daha objektif bir şekilde ölçmeye olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, lapbook uygulamasının öğrencilerin öğrenme süreçlerine ve motivasyonlarına katkısını değerlendirmek, eğitimde yenilikçi materyallerin önemini vurgulamak açısından önemlidir.

1.2. Veri Toplama Süreci

Tasarım ve geliştirme araştırması olarak yürütülen bu araştırma da, veri toplama sürecinde odak grup görüşmeleri, derecelendirme ölçeği, çiz-anlat formları olmak üzere üç veri toplama yöntemi kullanılmaktadır.

1.2.1. Odak grup görüşmeleri

Odak grup görüşmeleri, lapbook tasarımı araştırmasında temel veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bu görüşmeler, ilkokul öğretmenleri ve sınıf eğitimi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) ile Sosyal Bilgiler Eğitimi alanındaki uzmanlarla gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde, lapbook tasarımının gerekliliği ve önemi tartışılmıştır. Veri toplama aracı olarak, yarı yapılandırılmış sorular kullanılmış, ses kaydı ve not tutma yöntemleriyle veriler kaydedilmiştir. Elde edilen veriler, lapbook'un pedagojik yönleri, görsel ve içeriksel özellikleri, öğrenci motivasyonuna etkileri gibi temalar altında analiz edilmiştir. Bu yöntem, lapbook'un etkili ve ilgi çekici bir öğrenme aracı olarak geliştirilmesine yönelik değerli bilgiler sağlamıştır.

1.2.2.Derecelendirme ölçeği

Yapılan tasarımı uzmanların değerlendirmesi amacıyla bir değerlendirme ölçeği hazırlanmıştır. Bu değerlendirme ölçeği, lapbook tasarımının çeşitli yönlerini sistematik bir şekilde incelemek ve geri bildirim toplamak için kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan bu ölçek, aşağıdaki unsurları içermektedir: lapbook tasarımının içerik doğruluğu, görsel çekiciliği, pedagojik uygunluğu, kullanıcı dostluğu ve yenilikçilik gibi çeşitli kriterler yer almaktadır.

1.2.3.Çiz-Anlat

İlkokul öğrencilerine Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan hakkında lapbook kullanarak kazandıkları bilgileri değerlendirmek amacıyla "Çiz-Anlat" tekniği kullanılarak veri toplama süreci gerçekleştirilmiştir. Lapbook uygulamasına başlamadan önce, öğrencilere "Malazgirt Savaşı" ve "Sultan Alparslan" hakkında ne bildiklerini ifade eden bir resim çizmeleri istenmiştir. Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde lapbook kullanarak Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan hakkında bilgi edinmişlerdir. Lapbook etkinliği tamamlandıktan sonra, öğrencilere aynı konularda yeniden bir resim çizmeleri istenmiştir. Bu veri toplama aracı, lapbook uygulamasının öğrencilerin tarihi ve kültürel konulardaki bilgi kazanımlarını nasıl etkilediğini görsel olarak değerlendirmek amacıyla etkili bir yöntem sunmaktadır. Çiz-Anlat tekniği, öğrencilerin bilgilerini yaratıcı bir şekilde ifade etmelerine olanak tanıırken, öğretmenlere de öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha iyi gözlemleme imkanı vermiştir.

1.3.Verit Analizi

Bu çalışmanın temel amacı, geliştirilen öğrenme materyalinin geçerliliğini değerlendirmektir. Bu kapsamda, analiz edilen veriler nitel ve nicel verilere ayrılır. Nitel veriler, odak grup görüşmeleri ve çiz-anlat formlarından elde edilen verileri kapsar. Nicel veriler ise uzmanlar tarafından doldurulan lapbook derecelendirme ölçeği yöntemiyle toplanmıştır. Derecelendirme ölçeği, belirli bir ölçeği kullanarak değerlendirme yapmayı temel alan bir değerlendirme tekniğidir. Araştırma süresince elde edilen nitel veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analizde, benzer verileri, kavramları ve temaları toparlayarak ve yorumlayarak okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenlenmiştir. Odak grup görüşmelerinden elde edilen ses kayıtları ve yarı-yapılandırılmış görüşme formlarından elde edilen metinler, araştırmacı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmadan bilgisayara aktararak analiz edilmiştir. Nicel veriler ise nicel betimsel analiz yöntemiyle işlenmiş ve derecelendirme ölçeğiyle elde edilen veriler ortalama şeklinde değerlendirilmiştir.

2.BULGULAR

Araştırmanın birinci alt probleminde, lapbook materyallerinin kullanımıyla ilgili alan uzmanlarının ve öğretmenlerin görüşleri sistematik bir şekilde incelenmiştir. Bu analizler, sınıf öğretmenlerinin ve alan uzmanlarının lapbook materyallerine ilişkin farkındalık düzeylerini ve lapbook kullanımının öğrenciler üzerindeki etkilerine yönelik algılarını detaylı bir şekilde araştırmayı amaçlamaktadır.

Tablo 2: Lapbook materyaline yönelik uzman görüşleri

Tema	Kategori	Kod
Öğrenme Deneyimini Zenginleştirme	Katılım ve Etkileşim	Aktif Katılım Etkileşim
	Öğretimi Bireyselleştirme	Kişiselleştirme Yaratıcılık

Tablo 2'de içerik analizi sonucu elde edilen kod, kategori ve tema üçlemesi, lapbook materyaline ilişkin uzman görüşlerine odaklanılmıştır. Katılımcıların ifadeleri incelendiğinde, lapbook materyalinin öğrenme deneyimini zenginleştirmeye katkı sağladığı ve öğrencilerin etkileşimini artırdığı belirlenmiştir. "Aktif Katılım" kategorisi altında değerlendirilen bu tema, öğrencilerin ders içeriğine aktif olarak katıldıklarını ve materyali keşfetme sürecinde etkin bir rol üstlendiklerini vurgulamaktadır. Ayrıca, "Kişiselleştirme" kategorisi altında incelenen tema, lapbook'ların öğrencilere bireysel öğrenme fırsatı sunduğunu ve kendi yaratıcı fikirlerini ifade etmelerini teşvik ettiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, lapbook materyalinin öğrenci katılımı ve etkileşimi üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu ve öğrenme deneyimini zenginleştirdiğini desteklemektedir. Uzmanların lapbook materyallerine ilişkin görüşlerinden bazıları şöyledir;

K1: Lapbooklar ayrıca öğrencilerin yaratıcılığını ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirir, çünkü materyalleri düzenleme ve sunma sürecinde farklı perspektifler kazanırlar.

K4: Lapbooklar, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarını teşvik ederek öğrenci katılımını ve etkileşimi artırabilir. Öğrencilerin kendi lapbooklarını oluşturmaları, öğrenme sürecine aktif bir şekilde katılmalarını sağlar.

K5: Lapbooklar, öğrencilerin öğrenme sürecine etkili bir şekilde katılmalarını sağlayabilir ve etkileşimi teşvik edebilir.

K6: Lapbooklar öğrencilerin öğrenme sürecine duygusal olarak bağlanmalarını sağlar ve derinlemesine öğrenmeyi teşvik eder. Ancak, lapbookların tasarımı ve uygulanması sürecinde öğretmen rehberliği ve değerlendirmesi önemlidir.

Araştırmanın ikinci alt problemini tasarlanacak olan lapbooka yönelik uzman görüşleri oluşturmuştur. Uzman görüşlerini incelemek, lapbook materyallerinin tasarımında hangi özelliklerin önemli olduğunu ve bu materyallerin nasıl geliştirilebileceğini anlamak açısından kritik bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda uzmanların tasarıma yönelik görüşleri Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3: Lapbook materyalinin tasarımına yönelik uzman görüşleri

Tema	Kategori	Kod
Lapbook Tasarımı	Dış Yapı Özellikleri	Görsel zenginlik Etkileşim Çoklu duyu
	İç Yapı Özellikleri	Öğrenci odaklı Bireyselleşmiş öğrenme Tarihsel önem Gelişim düzeyine uygunluk Konu hikayeleri Konu ile ilgili bulmacalar

Tablo 3'de elde edilen kod, kategori ve tema üçlemesi doğrultusunda yapılan analizde, lapbook materyalinin tasarımına ilişkin uzman görüşleri incelenmiştir. Katılımcıların ifadeleri dikkate alındığında, lapbook tasarımının dış yapı özellikleri ve iç yapı özellikleri kategorileri üzerinde durulmuştur. Görsel zenginlik, etkileşim ve çoklu duyuları içeren "Dış Yapı Özellikleri" kategorisi, lapbookların dikkat çekici ve etkileşimli bir görsel deneyim sunmasıyla ilgili öne çıkan kategorilerdir. "İç Yapı Özellikleri" kategorisinde ise öğrenci odaklı, bireyselleşmiş öğrenme, tarihsel önem, gelişim düzeyine uygunluk, konu hikayeleri ve konu ile ilgili bulmacalar gibi özellikler vurgulanmıştır. Bu bulgular, lapbook materyalinin tasarımının öğrenci merkezli, içerik açısından zengin ve etkileşimli bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Uzmanların lapbook materyalinin tasarımı ile ilgili görüşlerinden bazıları şöyledir;

K2: Lapbook tasarımında önemli olan üç özellik, öğrenci merkezli olması, görsel ve işitsel materyallerle desteklenmesi ve etkileşimli öğeler içermesidir. Öğrenci merkezli tasarım, öğrencilerin kendi öğrenme ihtiyaçlarına göre materyalleri düzenlemesine ve içeriği kişiselleştirmesine olanak tanır. Malazgirt Savaşı'nı anlatan bir lapbook tasarımında, öğrencilerin savaşın tarihsel arka planını, katılan tarafları, savaşın mekânını ve sonuçlarını anlamalarını sağlayacak interaktif öğelerin kullanılması gereklidir.

K4: Lapbook tasarımında öncelikle içeriğin öğrencilerin bilişsel gelişim seviyelerine uygun olması önemlidir. Ayrıca, tasarımın görsel zenginlik içermesi ve öğrencilere etkileşimli öğrenme fırsatı sunması da gereklidir. Ayrıca, öğrencilerin savaşın tarihsel arka planını ve sonuçlarını anlamalarına yardımcı olacak görsel ve metin içerikleri de eklenmelidir.

K5: Lapbook tasarımında öğrenci merkezli bir yaklaşım benimsenmeli ve öğrencilerin kendi öğrenme materyallerini tasarlamalarına olanak tanınmalıdır. Görsel ve işitsel materyallerle desteklenen tasarımlar, öğrencilerin çoklu duyuşsal algısını uyarmakla kalmaz, aynı zamanda öğrenmenin daha etkili olmasını sağlar. Ayrıca, etkileşimli öğeler içeren lapbooklar, öğrencilerin aktif katılımını teşvik eder ve öğrenme sürecini daha keyifli hale getirir. Malazgirt Savaşı'nı anlatan bir lapbook tasarımında, öğrencilerin yaşlarına uygun olarak basitleştirilmiş ve görsel olarak desteklenmiş içerikler önemlidir. Örneğin, savaşın öncesi ve sonrasıyla ilgili

resimler, basit metinler ve karakter kartları kullanılabilir. Ayrıca, savaşın önemli olaylarını anlatan basit bir hikaye veya oyunlaştırılmış etkinlikler öğrencilerin ilgisini çekebilir ve konuyu daha iyi anlamalarını sağlayabilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemini ise tasarlanan lapbookun değerlendirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik uzman görüşleri oluşturmuştur. Bu doğrultuda uzmanların tasarlanan lapbookun değerlendirilmesine yönelik görüşleri Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Lapbook materyalinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik uzman görüşleri

Tema	Kategori	Kod
Lapbook Tasarımının Değerlendirilmesi ve İyileştirilmesi	Değerlendirme	Tasarım
		İçerik
		Pedagojik etkinlik
	İyileştirilme	Geribildirim
		Geliştirme
		İyileştirme

Tablo 4'de elde edilen veriler ışığında, lapbook materyalinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik uzman görüşleri incelenmiştir. Bu değerlendirme, iki ana kategoride yoğunlaşmıştır: "Değerlendirme" ve "İyileştirme". "Değerlendirme" kategorisi, lapbook tasarımının ve içeriğinin analiz edilmesini ve mevcut durumun değerlendirilmesini içerirken, "İyileştirme" kategorisi, lapbook materyalinin daha etkili hale getirilmesi için öneriler ve geliştirme adımlarını içermektedir. Değerlendirme kategorisinin altında, tasarım, içerik ve pedagojik etkinlik gibi alt kategoriler bulunmaktadır. Burada uzmanlar, lapbook materyalinin mevcut tasarımını, içeriğini ve pedagojik etkinliğini değerlendirmişlerdir. İyileştirme kategorisi ise geri bildirim, geliştirme ve iyileştirme alt kategorilerine ayrılmıştır. Bu alt kategoriler altında, lapbook tasarımı ve içeriğinde yapılacak değişiklikler, geliştirme önerileri ve iyileştirme stratejileri yer almaktadır. Bu bulgular, lapbook materyalinin sürekli olarak değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Uzman görüşleri, lapbookların pedagojik etkinlikler açısından zenginleştirilmesi ve öğrenci katılımını artırmak için tasarım ve içeriğin sürekli olarak gözden geçirilmesi gerektiğini öne sürmektedir. Uzmanların hazırlanan lapbook materyaline yönelik görüşlerinden bazıları şöyledir;

K3: Lapbook tasarımı oldukça etkileyici ve çekici. Renkler canlı ve görseller dikkat çekici. Öğrencilerin ilgisini çekecek nitelikte tasarlanmış. Boş alanlar öğrenci katılımını teşvik ediyor, böylece öğrenciler kendi katkılarını ekleyebilir ve etkileşim sağlanabilir. Daha fazla boş alan öğrencilerin kendi düşüncelerini ve bilgilerini eklemelerine olanak tanır, bu da öğrenmeyi kişiselleştirir ve öğrenci katılımını artırır. Örneğin, renkli ve çekici görseller, basit etkileşimli oyunlar veya öğrencilerin kendi hikayelerini oluşturabilecekleri boş alanlar ekleyerek öğrencilerin ilgisini artırabiliriz.

K4: Bu lapbook tasarımı, pedagojik açıdan oldukça uygulanabilir görünüyor. Görsel ve etkileşimli öğelerin kullanılması, öğrencilerin dikkatini çeker ve öğrenme sürecine aktif katılımını teşvik eder. Tasarımda yer alan yenilikçi ve yaratıcı öğeler, öğrencilerin öğrenme sürecine çeşitli yönlerden katkı sağlar. Bu lapbook tasarımını daha etkili hale getirmek için öncelikle öğrencilere yönelik etkileşimli ve deneyimsel öğelerin sayısını artırmak önemlidir. Öğrencilerin sadece bilgiyi tüketmekle kalmayıp, aynı zamanda etkinliklerle deneyimleyerek öğrenmelerini sağlayacak daha fazla oyunlaştırılmış içerik eklemek faydalı olabilir.

K5: Lapbook tasarımı görsel açıdan oldukça çekici ve estetik açıdan hoş. İçeriğin yaş grubuna uygun olduğunu düşünüyorum, ancak öğretim standartlarına uygunluğunu belirlemek için içeriği daha detaylı bir şekilde incelemek gerekebilir fakat bu tasarım, BÖTE uzmanı olarak belirlediğim öğrenme hedeflerine ulaşmada önemli bir araç olabilir. Öneri olarak belki Örneğin, öğrencilerin etkileşime girebileceği çevrimiçi oyunlar veya simülasyonlar ekleyebiliriz. Ayrıca, öğrencilerin proje tabanlı öğrenmeyi teşvik eden ve onlara geri bildirim sağlayan dijital araçlar da entegre edilebilir. Bu değişiklikler, öğrencilerin teknolojiye daha fazla bağlanmasını sağlayarak lapbook'un etkinliğini artırabilir.

K6: Lapbook yaş grubu ve konu bağlamında değerlendirildiğinde yeterli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin tarihsel bağlamı daha iyi anlamalarına yardımcı olacak ek bilgiler, metinler veya

bağlantılar eklenmeli. Ayrıca, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine uygun olarak çeşitli öğrenme materyalleri eklenmeli; görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme için farklı etkinlikler sunulmalıdır.

Araştırmanın dördüncü alt problemi, lapbook tasarımının ilerletilmesi ve geliştirilmesinin yöntemini ve sürecini incelemektedir. Bu aşamada, prototip versiyonu ile nihai tasarım arasındaki farklar belirlenmiş ve bu değişikliklerin etkileri değerlendirilmiştir.

Tablo 5: Prototip ve nihai lapbook tasarımlarına yer alan etkinlikler

Prototip Lapbook	Nihai Lapbook
Kat Kat Sözler	Anadolunun Kapısından Akan Sözler
Bilgileri Çevir	Zaman Çarkı
Tarih Şeridi	Hikaye Kutusu
Renk Renk Bilgi	Çift Başlı Kartalın Hikayesi
Sultan Alparslan'a Mektup	Bilgi Küpü
Malazgirt'i Çiz	Sultan Alparslan'ın Okundan Çıkan Bilgiler

Tablo 5'e göre, prototip lapbook ile nihai lapbook arasında belirgin farklılıklar tespit edilmiştir. Prototip lapbook'ta bilgiler katman katman sunulurken, nihai lapbook'ta bilgiler Anadolu'nun kapılarından akan bir şekilde sunulmuştur. Bilgilerin çevrilmesi gerekliliği prototip lapbook'ta bulunurken, nihai lapbook'ta bu bilgiler zaman çarkı formatında düzenlenmiştir. Tarih şeridi prototip lapbook'ta kullanılırken, nihai lapbook'ta tarih bilgileri hikaye kutusu şeklinde sunulmuştur. Renkli bilgi sunumu prototip lapbook'ta mevcutken, nihai lapbook'ta bu bilgiler Çift Başlı Kartal'ın Hikayesi gibi daha dikkat çekici ve etkileyici bir şekilde sunulmuştur. Ayrıca, prototip lapbook'ta Sultan Alparslan'a bir mektup yer alırken, nihai lapbook'ta Sultan Alparslan'ın okundan çıkan bilgiler bilgi küpü içinde sunulmuştur. Malazgirt'i çizme fırsatı prototip lapbook'ta sunulurken, nihai lapbook'ta bu bilgiler Sultan Alparslan'ın okundan çıkan bilgiler şeklinde verilmiştir.

Prototip Lapbook'a Ait Kapak

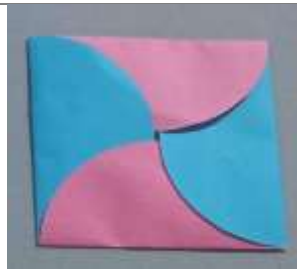

Nihai Lapbook'a Ait Kapak

Şekil 1: Prototip ve Nihai Lapbook Tasarımına Ait Kapak Görüntüleri

Tarih Şeridi

Renk Renk Bilgi

Kat Kat Sözler

Şekil 2: Prototip lapbook tasarımında yer alan bazı etkinlik görüntüleri

Şekil 2'de prototip Lapbook tasarımının etkinlikleri incelendiğinde, çeşitli etkinliklerin içeriği ve sunumu dikkat çekmektedir. Tarih Şeridi etkinliği, Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan ile ilgili kronolojik bir bilgi akışı sunarak, kırmızı okun çekilmesiyle farklı bilgilerin ortaya çıktığı bir mekanizmayı içermektedir. Bu etkinliğin başlangıcında Sultan Alparslan'ın doğumuna dair bilgiler yer alırken, sonu Sultan Alparslan'ın ölümü ile sonlanmaktadır. Renk Renk Bilgi etkinliği ise renkli kağıtların arkasında Malazgirt Savaşı'na ilişkin önemli detayların yer aldığı bir yapıya sahiptir. Bu detaylar arasında savaşan taraflar, komutanlar, asker sayıları, savaşın gerçekleştiği yer ve savaşın başlangıç ve bitiş tarihleri gibi temel bilgiler bulunmaktadır. Kat Kat Sözler etkinliği, Sultan Alparslan'ın söylemiş olduğu önemli sözlerin kat kat açılarak sunulduğu bir yapıyı ifade eder. Bu etkinlikte, öğrenciler önce bir düğüm çözerler ve daha sonra kat kat açılan sözleri okuyarak Sultan Alparslan'ın ifadelerini keşfederler. Son olarak, Sultan Alparslan'a Mektup etkinliği, öğrencilerin diğer etkinliklerde edindikleri bilgileri kullanarak Sultan Alparslan'a hitaben bir mektup yazmalarını amaçlar. Bu mektup, öğrencilerin Sultan Alparslan hakkındaki bilgilerini ve duygularını ifade etmelerini sağlar.

Bu etkinliklerin tasarımında, hem kronolojik bir bilgi akışı hem de öğrencilerin etkin katılımını sağlayacak interaktif yapılar gözlemlenmektedir. Bu şekilde, lapbook tasarımı öğrencilerin tarihi olayları ve önemli şahsiyetleri daha etkili bir şekilde öğrenmelerini ve anlamalarını desteklemektedir.

Hikaye Kutusu

Anadolunun Kapısından Akan Sözler

Çift Başlı Kartalın Hikayesi

Şekil 3. Nihai lapbook tasarımında yer alan bazı etkinlik görüntüleri

Şekil 3'te sunulan Nihai Lapbook tasarımındaki bazı etkinlikler incelendiğinde, öğrencilere yönelik ilgi çekici ve bilgilendirici içeriklerin sunulduğu gözlemlenmektedir. Hikaye Kutusu etkinliği, Sultan Alparslan'ın Malazgirt Zaferi'ni bir hikaye olarak aktarır. Sayfa açıldığında içerisinden üç bölmeli bir kutu ve içinden çıkan kağıtlar yer alır. Bu kutudan çıkan kağıtlar, öğrencilere zafer hakkında daha derinlemesine bilgi sunmayı amaçlar. Anadolunun Kapısından Akan Sözler etkinliği, Sultan Alparslan'ın sözlerini içerir. Prototip Lapbook tasarımındaki kat kat sözler etkinliği yerine, bu tasarımda sözler Anadolu'nun Kapısı arkasında sunulmuştur. Kapı açıldığında içerisinden Sultan Alparslan'ın at üzerindeki figürü ve çeşitli sözlerin yer aldığı sayfalar çıkar. Bu şekilde, öğrenciler hem görsel bir öğeyle hem de sözlerle etkileşim içinde olur. Çift Başlı Kartalın Hikayesi etkinliği, Büyük Selçuklu Devleti'nin simgesi olan Çift Başlı Kartal'dan ilham alınarak oluşturulmuştur. Kartalın kanatlarından açıldığında, öğrencilere Büyük Selçuklu Devleti'ne yönelik hikayeler serisi sunulur. Bu hikayeler, öğrencilere devletin kuruluşu, genişlemesi ve önemli olayları hakkında bilgi verir. Bu etkinlikler, Nihai Lapbook tasarımında öğrencilerin dikkatini çekmek ve tarihi konuları daha etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlamak için özenle seçilmiş ve düzenlenmiştir. Bu şekilde, lapbook materyalinin öğrenci katılımını artırarak öğrenme deneyimini zenginleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu bulguya ek olarak, prototip tasarıma kıyasla Nihai Lapbook tasarımının daha fazla etkileşime olanak tanıdığı ve konu ile ilgili görsellerle desteklendiği görülmektedir.

Araştırmanın beşinci alt problemi, "Zaferin İlham Veren Anahtarı: Malazgirt Savaşı Lapbook Serüveni'nin İlkokullarda Değerlendirilmesi ve Uygulanması" başlığını taşımaktadır. Bu problem,

Malazgirt Savaşı'nın lapbook formatında hazırlanan materyalinin ilkokullardaki etkisini değerlendirmeye ve uygulamaya odaklanmaktadır. Bu çerçevede, uzman görüşlerine dayanarak lapbookun değerlendirilmesi için bir değerlendirme ölçeği geliştirilmiş ve ardından Muş ilinin Malazgirt ilçesinde bir ilkokulda 3. ve 4. sınıflarda bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama, öğrencilerin lapbook üzerinde anlatılan konu ve olaylar hakkında çizerek anlatma yöntemiyle etkililiğinin değerlendirilmesini amaçlamıştır.

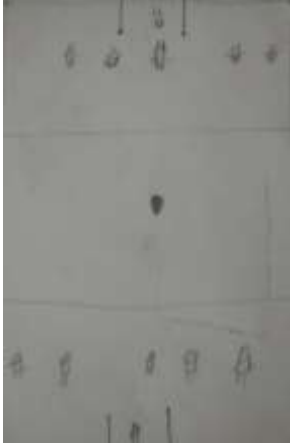
Tablo 6: Nihai lapbook tasarımına yönelik uzman değerlendirme tablosu

Maddeler	Ort.
1. Lapbook'un kapağının dikkat çekici olması.	5
2. Lapbook'un renklerinin, metinlerinin ve resimlerinin uyumu.	5
3. Lapbook'ta yer alan etkinliklerin çocuklarda merak uyandırması.	5
4. Lapbook'un, öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine ve yaratıcı düşüncelerine olanak tanınması.	5
5. Lapbook materyalinin, öğrencilerin farklı öğrenme stillerini ve ihtiyaçlarını karşılaması.	4,5 7
6. Lapbook içeriğinin, Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan'ın hayatıyla ilgili temel bilgileri kapsamaması.	5
7. Lapbook etkinliklerinin, öğrencilerin Malazgirt Savaşı'nın tarihî önemini ve Sultan Alparslan'ın liderlik özelliklerini anlamalarına yardımcı olacak şekilde tasarlanması.	5
8. Lapbook'un, öğrencilerin Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan hakkında yaratıcı düşünme ve ifade etme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlaması.	4,8 6
9. Lapbook materyalinin, öğrencilerin Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan ile ilgili bilgileri hatırlama, tekrar etme ve ilişkilendirme becerilerini geliştirmelerine yönelik etkili tekrar etkinlikleri içermesi	5

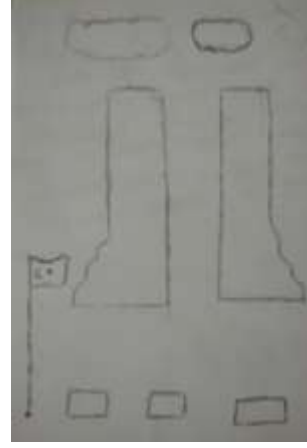
Tablo 6'da sunulan uzman değerlendirme tablosuna göre, Nihai Lapbook Tasarımı genel olarak olumlu bir şekilde değerlendirilmiştir. Lapbook'un kapağının dikkat çekici olması, renklerinin, metinlerinin ve resimlerinin uyumu, içerdiği etkinliklerin çocuklarda merak uyandırması, öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine ve yaratıcı düşüncelerine olanak tanınması gibi faktörler en yüksek puanları almıştır. Ayrıca, lapbook materyalinin temel bilgileri kapsamaması, etkinliklerin amacına uygun şekilde tasarlanması ve öğrencilere yaratıcı düşünme ve ifade etme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlaması da değerlendirmelerde öne çıkan noktalardır. Ancak, öğrencilerin farklı öğrenme stillerini ve ihtiyaçlarını tam olarak karşılamada biraz daha geliştirilebileceği belirtilmiştir. Genel olarak, Nihai Lapbook Tasarımı öğrencilerin Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan ile ilgili bilgileri etkili bir şekilde öğrenmelerine ve anlamalarına katkı sağlamaktadır.

Nihai Lapbook tasarımı, Malazgirt ilkokulunun 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde bir uygulama olarak gerçekleştirilmiştir. Uygulama öncesi, öğrencilerden Malazgirt ve Sultan Alparslan ile ilgili bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla çiz-anlat veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu araç, öğrencilerin bilgi düzeylerini görsel bir şekilde ifade etmelerine imkan tanımıştır. Lapbook'un uygulama sonrası etkisini belirlemek için yine aynı veri toplama aracı kullanılmış ve öğrencilerin Malazgirt ve Sultan Alparslan ile ilgili bilgi düzeyleri yeniden değerlendirilmiştir. Bu yöntem, öğrencilerin bilgi kazanımlarını görsel olarak takip etmeye olanak sağlamış ve Lapbook'un etkinliğini daha derinlemesine analiz etmeye imkan tanımıştır. Bu şekilde elde edilen veriler, Lapbook'un uygulanabilirliği ve etkinliği hakkında daha bilimsel ve detaylı bir değerlendirme yapılmasına olanak sağlamıştır.

Öğrencilerden bazılarının ait ön çizim ve son çizimler Şekil 4'de verilmiştir.

Ö4'e Ait Ön Çizim

Ö4'e Ait Son Çizim

Ö11'e Ait Ön Çizim

Ö11'e Ait Son Çizim

Ö24'e Ait Ön Çizim

Ö24'e Ait Son Çizim

Şekil 4: Bazı öğrencilere ait uygulama öncesi ve sonrası çiz-anlat etkinliği

Şekil 4'de bazı öğrencilere ait uygulama öncesi ve sonrası çiz-anlat etkinliği sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin lapbook uygulaması öncesindeki çizimlerinin lapbook sonrası çizimlerine kıyasla önemli ölçüde değiştiği görülmüştür. Örneğin, Ö4 adlı öğrenci, lapbook uygulaması öncesinde okulun bahçesini resmetmişken, uygulama sonrasında Anadolu'nun Kapısı'nı simgeleyen anıtları çizmiştir. Benzer şekilde, Ö11'in ön çizimlerinde bir okul bahçesi yer alırken, uygulama sonrası çiziminde Anadolu'nun Kapısı'nı simgeleyen bir resim yer almaktadır. Ö24 ise lapbook uygulaması öncesi çiziminde ağaçlı bir ev ve Malazgirt'i simgelerken, uygulama sonrasında Anadolu'nun Kapısı'nı simgeleyen ve 1071 yazan bir resim çizmiştir. Bu sonuçlar, lapbook uygulamasının öğrencilerin algılarını, bilgi düzeylerini ve yaratıcılıklarını nasıl etkilediğine dair önemli bir bulgu sunmaktadır. Lapbook'un kullanımıyla öğrencilerin tarihî ve kültürel sembolleri daha etkin bir şekilde tanıdığı ve

anladığı, aynı zamanda yaratıcılıklarının ve ifade becerilerinin geliştiği gözlemlenmiştir. Bu durum, lapbookun öğrenci merkezli ve etkili bir öğrenme aracı olarak değerlendirilmesini desteklemektedir.

3.TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada, Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan konulu lapbookların ilkökul öğrencilerinin yurttaşlık bilgisi ve tarih bilinci üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırmanın amacı, öğrencilerin Malazgirt Savaşı ve Sultan Alparslan'ı daha yakından tanıyarak milli bilinçlerini geliştirmelerine katkı sağlamaktır. Lapbooklar, öğrencilerin aktif katılımını ve yaratıcılığını teşvik eden, görsel ve işitsel öğrenme materyallerini içeren etkili bir öğretim aracıdır. Amancha (2014)'ye göre, lapbooklar yaratıcı bir şekilde detaylandırıldığında öğrencilerin dikkatini çekebilir ve ders saatlerini daha eğlenceli ve verimli hale getirebilir. Caprichos (2017) ise lapbookların, başlangıçtan bitmiş ürüne kadar oldukça etkileşimli ve yaratıcı bir şekilde sunulan tematik klasörler olduğunu belirtmektedir. Öğretmenler, lapbookları tema temelli öğrenme materyalleri geliştirmek ve öğrencileri daha aktif olmaya teşvik etmek için kullanabilmektedirler (Antosa vd., 2019). Ribeiro (2020), lapbookların öğrencilerin öğrenme kanıtlarına erişerek bunları sistematik hale getirmelerine ve böylece kişiselleştirilmiş bir öğrenme metodolojisi geliştirmelerine olanak sağladığını ifade etmektedir. Vejmelkova (2018) yaptığı araştırmada, lapbookların kullanımının bir İngilizce dersi sırasında öğrencinin dikkatini olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Canbulat ve Hamurcu (2021), hop açılan kitap uygulamalarının ilkökul üçüncü sınıf fen bilimleri dersinde öğrencilerin başarıları ve akademik öz yeterlik düzeyleri üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Bulgularına göre, hop açılan kitap uygulamaları, öğrencilerin fen bilimleri erişimleri üzerinde kontrol grubuna göre anlamlı derecede etkili olmuştur. Odaryuk ve Kotliarenko (2020), lapbook teknolojisinin etkili kullanımının yaratıcılığı teşvik ettiğini ve öğrencilere bağımsızlık kazandırdığını sonucuna varmıştır. Manukyan ve Piloyan (2020), bilimsel düşünme süreçlerini geliştirmede lapbook kullanımının olumlu etkilerini ortaya koymuştur. Alimuddin (2023), öğrenme projelerinde lapbook tabanlı medyanın kullanımının, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artırmada son derece etkili olduğunu vurgulamaktadır. Septiani ve Badarudi (2024) tarafından yapılan çalışma, lapbookların küçük grup tartışması paradigmasını uygulayarak iletişim becerilerini ve öğrenci öğrenme başarısını geliştirdiğini göstermiştir. Wulandari ve arkadaşları (2021), lapbook modelinin ilkökul beşinci sınıf öğrencilerinin öğrenme aktifliği üzerinde önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Nurrohmah ve arkadaşlarının (2017) çalışması, lapbookların öğrencilerin öz yeterliliği üzerinde yüksek kriterlerle etkili olduğunu göstermektedir. Araştırma konumuza benzer şekilde Handayani ve Suryani'nin (2024) lapbook kullanarak oyun etkinlikleri yoluyla erken çocukluk milliyetçiliğinin ruhunu geliştirme çabalarını gözlemlediği çalışması, lapbookların erken çocukluk milliyetçiliği ruhunu geliştirmek için etkili bir araç olabileceğini göstermektedir.

Muş ili Malazgirt ilçesindeki öğrenciler özelinde gerçekleştirilen bu çalışmada, Anadolunun kapılarını Türklere açan 1071 Malazgirt Zaferi ve Sultan Alparslan'a yönelik farkındalık yaratılması hedeflenmiştir. Lapbooklar, çocukların tarih bilincini, yurttaşlık bilgilerini, yaşadıkları şehrin tarihi önemini ve milli duygularını geliştirmek amacıyla tasarlanmıştır. Araştırma sürecinde, ilkökul öğrencilerinin lapbook uygulamaları öncesi ve sonrası Malazgirt'e yönelik düşünce ve algıları, çiz-anlat formu kullanılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, lapbookların, öğrencilerin tarihsel olaylara dair farkındalıklarını artırmada, milli kimlik ve bilinci pekiştirmede son derece etkili olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle, tarih bilinci kazandırmanın yanı sıra, bu etkinlikler, öğrencilerin yurttaşlık bilgilerini derinleştirmiş, yaşadıkları bölgenin tarihsel ve kültürel önemini kavramalarını sağlamış, milli duygularını güçlendirmiştir. Lapbookların sunduğu görsel ve interaktif öğeler, çocukların tarihsel bilgiye erişimini kolaylaştırmış ve öğrenme sürecini eğlenceli hale getirmiştir. Çalışmanın sonuçları, eğitimde yenilikçi ve yaratıcı yöntemlerin kullanımının, öğrencilerin akademik ve duygusal gelişimlerine önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Bu araştırma, lapbookların erken çocukluk döneminde tarih bilincini ve milliyetçilik duygularını güçlendirmek için etkili bir araç olabileceğini güçlü bir şekilde kanıtlamıştır. Öğrencilerin tarihsel olayları daha derinlemesine anlamalarını sağlayan bu yaklaşım, onların akademik başarılarının yanı sıra, toplumsal ve kültürel kimliklerini de zenginleştirmiştir. Bu bulgular, eğitimciler ve politika yapımcılar için, çocukların tarih ve yurttaşlık eğitiminde yenilikçi ve etkileşimli yöntemlerin benimsenmesi gerektiğine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Bu doğrultuda, lapbookların sadece eğitsel bir materyal olmaktan öte, çocukların gelecekteki vatandaşlık rollerine hazırlanmalarında kritik bir rol oynayabileceği anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, eğitimin her kademesinde, özellikle de erken çocukluk döneminde, lapbook gibi araçların daha yaygın kullanılması gerektiğini vurgulamaktadır. Araştırma, lapbookların öğrencilerin tarih

bilinci ve milli duygularını pekiştirme potansiyelini gösterirken, bu tür araçların, çocukların öğrenme süreçlerine dahil edilmesinin, onların tarih ve yurttaşlık bilinci kazanmalarında ne denli önemli olduğunu da ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın bulguları doğrultusunda, ilkokul öğrencilerinin tarih bilinci ve milli duygularını geliştirmek amacıyla lapbookların eğitimde daha yaygın kullanılmasına yönelik çeşitli öneriler sunulabilir. Milli Eğitim Bakanlığı, ilkokul müfredatına lapbook tabanlı etkinlikleri entegre ederek öğrencilerin derslere aktif katılımını sağlayabilir ve öğrenme sürecini daha etkili ve eğlenceli hale getirebilir. Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlenerek lapbook kullanımı ve hazırlanması konusunda bilgi ve beceriler kazandırılmalı, ayrıca öğretmenlere rehberlik ve destek sağlanmalıdır. Eğitim kurumları, lapbook hazırlamak için gerekli görsel ve işitsel materyalleri temin ederek öğretmenlerin ve öğrencilerin kullanımına sunmalı, aile katılımını teşvik ederek öğrencilerin evde de lapbook etkinliklerine devam etmeleri sağlanmalıdır. Öğretmenler, lapbook etkinliklerinin değerlendirilmesi için kriterler geliştirerek öğrencilere geri bildirim vermeli, bu süreç öğrencilerin gelişimini takip etmelerine yardımcı olmalıdır. Lapbookların eğitimdeki etkileri üzerine daha fazla araştırma yapılarak bu araçların farklı derslerde ve yaş gruplarında nasıl kullanılabileceği konusunda bilgi sağlanmalı ve dijital lapbook uygulamaları geliştirilerek öğrencilerin dijital araçlarla daha zengin ve etkileşimli öğrenme materyallerine erişimi sağlanmalıdır. Okullar, lapbook etkinlikleri düzenleyerek öğrencilerin grup çalışmaları yapmalarını ve iş birliği becerilerini geliştirmelerini teşvik etmelidir. Bu öneriler, lapbookların eğitimde etkili bir şekilde kullanılmasını sağlayarak öğrencilerin akademik ve duygusal gelişimlerine katkı sağlarken, toplumsal ve kültürel kimliklerinin de zenginleşmesine yardımcı olacaktır.

ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN ETİK BİLGİLER

"Zaferin İlham Veren Anahtarı: Malazgirt Savaşı Lapbook Serüveni" adlı çalışmada, Lapbookların tasarımı sürecinde uzman görüşleri alınmış ve uzman değerlendirmelerine yer verilmiştir. Ayrıca, ilkokul öğrencilerine yönelik uygulama süreçlerinde etik ilkeler titizlikle gözetilmiştir. Çalışma, Muş Alparslan Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 10.05.2024 tarihli ve 141190 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Bu çalışmada, tüm araştırmacılar eşit katkı sağlamışlardır.

ÇATIŞMA BEYANI

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Akbayram, M. (2023). *Hop açılan (Lapbook) materyalinin hayat bilgisi dersine yönelik tasarımı ve geliştirilmesi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Alimuddin, J. (2023). Implementasi kurikulum merdeka di sekolah dasar implementation of kurikulum merdeka in elementary school. *Jurnal Ilmiah Kontekstual*, 4(2), 67–75.
- Álvarez, E. and Medina, F. (2017). El lapbook como experiencia educativa. *Revista Infancia, Educación y Aprendizaje*, 3(2), 245–251. <https://doi.org/10.22370/ieya.2017.3.2.731>
- Amancha, G. J. C. (2015). *El material didáctico en el desarrollo del aprendizaje activo en el área de estudios sociales de los estudiantes de educación básica media de la unidad educativa "Suizo" del cantón Ambato provincia de Tungurahua*. Universidad Técnica de Ambato. Ambato, Ecuador.
- Andriievska, V. M. (2018). The use of ICT in the educational process of the elementary school in the vector of implementation of the new state standard of primary general education. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Pedagogics*, 4(7). Retrieved from <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/13>
- Antosa, Z., Kiram, Y., Gusril, G., and Firman, F. (2019). Optimization of the Science Approach Initially Classed Trough Lapbook Media. 2019: Joint International Conference: Seminar Serantau ke-9 and 3rd Universitas Riau International Conference on Educational Sciences (SS9 and 3rd UR-ICES). 978–979
- Bandeira, V.S.B. (2020) Desenvolvimento de uma sequência didática para o ensino de concepções sobre estrutura atômica e periodicidade química nas séries finais do ensino fundamental. Universidade Federal do Pampa.

- Canbulat, T., and Hamurcu, H. (2021). Effects of lapbook use on academic performance and academic self-efficacy of students in science classes. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 10(3), 154-165.
- Caprichos. (2017). Lapbook, Qué es y para qué sirve.
- Educapeques. (22 de agosto, 2018). ¿Como hacer un Lapbook? <https://cutt.ly/tMQIZdZ>
- Eliatunnisa. (2021). *Pengembangan Lapbook Sebagai Media Pengenalan Dan Pencegahan Covid-19 Pada Anak Usia Dini*. 6(3), Universitas Syiah Kuala, Banda Aceh.
- Fitrah, C. J., Syofni, and Hutapea, N. M. (2020). Implementation of cooperative learning model Numbered Heads Together structural approach to improve mathematical learning outcomes in class VIII.3 MTs Muhammadiyah 02 Pekanbaru. *Jurnal Prinsip Pendidikan Matematika*, 2(2), 9-16.
- Halimah, L., Marwati, L., and Abdillah, F. (2020). Fostering Students' Creativity through Lapbooking: A Case Study in an Indonesian Primary School Context. *Universal Journal of Educational Research* 8(7), 2969-2979.
- Handayani, D. H., and Suryani, L. (2024). Lapbook Medyası İle Oyun Etkinlikleri Yoluyla Erken Çocukluk Milliyetçiliğinin Ruhunu Yetiştirmek. *Potentia Bilimsel Dergisi*, 9(1), 89–98. <https://doi.org/10.33369/jip.9.1.89-98>
- HomeSchoolShare. (2017). *Homeschoolshare.com*. Retrieved April 8, 2024, from http://www.homeschoolshare.com/lapbooks_at_hss.php
- Jamaludin, G. M., Rosidah, A., and Nurbaiti, E. (2020). Improving student's critical thinking ability and learning outcomes by using lapbook media (Meningkatkan kemampuan berpikir kritis dan hasil belajar siswa dengan penggunaan media lapbook). *Jurnal BASICEDU Research & Learning in Elementary Education*, 4(1). 131- 140.
- Lapbooking – Hands of a Child*. (2013). Handsofachild.com. from <http://www.handsofachild.com/lapbooking/>
- Majerová, M. (2022). *Využití lapbooku v předškolním vzdělávání [Use of Lapbook in Preschool Education]*. Univerzita Karlova,
- Manukyan A. V., and Piloyan R. M. (2020). The role of lapbooks in cognitive development of primary school children with hearing impairment. *Science and Education Today*, 5(52), 67-69.
- Masitoh, S. (2011). *Strategi Pembelajaran TK*. Jakarta: Universitas Terbuka
- Nurrohmah, E., Jalmo, T., and Yolida, B. (2017). Pengaruh project based learning terhadap self-efficacy dan kemampuan berpikir kreatif. *Jurnal Pendidikan MIPA*, 18(2), 38–50. <https://doi.org/10.23960/jpmipa/v18i2.pp38-50>
- Odaryuk, T., and Kotliarenko, R. (2020). Effective use of lapbook technology: fostering creativity and independence in students. *Journal of Educational Technology*, 45(3), 271-286.
- Peycheva, Y., and Lazarova, S. (2018). The Lapbook as a didactic tool to implement integrated training in natural science and technology and entrepreneurship at primary school level. *Knowledge - International Journal* , 28(3), 959–963. <https://doi.org/10.35120/kij2803959Y>
- Rahmat, A. (2017). Gamels book selbagai media pelningkatan minat baca pada pelmbellajaran bahasa indonelsia sd kellas tinggi. *Indonelsian Journal of Primary Eldulcation*, 1(1). <https://doi.org/https://doi.org/10.17509/ijpel.v1i1.7494>
- Ribeiro, G. P. (2020). *Aplicação de uma sequência didática de ensino usando a teoria dos campos conceituais para o estudo das leis de Kepler no ensino médio*. Universidade Federal do Maranhão.
- Rickard , J. (2017). Lapbooks: Adding creativity to literature-based intervention. *Perspectives of the ASHA Special Interest Groups*, 2(16), 5-19.
- Rukmiatun, Y. (2016). *Teaching reading comprehension by using lapbook to the eighth grade students of Smp Negeri 1 Nanga Pinoh in the academic year 2015/2016*. Institute of Teacher Training and Education Pgri Pontianak, Bachelor Thesis, Nanga Pinoh.
- Septiani, R. P., and Badarudin, B. (2024). Peningkatan Keterampilan Komunikasi dan Prestasi Belajar Siswa Kelas V melalui Strategi Pembelajaran Small Group Discussion Berbantu Media Lapbook. *Jurnal Penelitian Inovatif*, 4(3), 867–874. <https://doi.org/10.54082/jupin.424>

- Talavera Mendoza, F. M., Quispe, P. M., Hurtado Mazeyra, A. L., Bustamante López, T. L., and Ponce Vega, E. A. (2018). El lapbook, una experiencia de autorregulación en la formación inicial docente en pregrado. *CEUR Workshop Proceedings*, 2302.
- Vejmélková, M. (2018). *The Usage of lapbook in teaching English to very young and young learners*. Masaryk University Brno Faculty Of Education Department of English and Literature, Bachelor Thesis, Brno.
- Vejmélková, M. (2018). *The Usage of lapbook in teaching English to very young and young learners*. Masaryk University Brno Faculty Of Education Department of English and Literature, Bachelor Thesis, Brno.
- Wulandari, R., Mustadi, A., and Rahayuningsih, Y. (2021). Pengaruh project based learning berbantuan lapbook terhadap keaktifan belajar siswa. *Jurnal Pendidikan: Teori, Penelitian, Dan Pengembangan*, 6(2), 300. <https://doi.org/10.17977/jptpp.v6i2.14511>